

KISSANOMISTAJAN PIENI OPAS

Jesy

Jokioisten Eläinsuojeluyhdistys

Ennen kissan hankkimista

Kissa on pääsääntöisesti helppo ja itsenäinen lemmikki, mutta päätöstä sen hankkimisesta on kuitenkin pohdittava tarkkaan. Kissa voi elää jopa kaksikymmentä vuotta ja se kiintyy ihmisperheeseensä lujasti. Kissan hoitoon, ruokintaan ja mahdollisesti lääkintäänkin menee vuosien saatossa euro jos toinenkin.

Pentu vai aikuinen?

Aikuisen kissan valinnassa on tiettyjä etuja. Aikuisesta kissasta voi jo päätellä sen luonnetta ja aikuisen kissan kohdalla tiedetään usein, viihtyykö se paremmin yksin vai tulee se toimeen toisten kissojen tai muiden eläinten kanssa. Aikuinen kissa kiintyy perheeseensä aivan yhtä lujasti kuin pentukin.

Kissanpennun luovutusikä on 12 viikkoa. Tänä aikana pikkukissa oppii emoltaan kissan kieltä, viestintää ja tapoja. Sisarusten kanssa leikkiessään pentu oppii säätelemään puruvoimaansa, kun liian kova puraisu johtaa leikin loppumiseen.

Hyvin nuorina vieroitetut kissat eivät yleensä tule toimeen muiden kissojen kanssa, koska sen sosiaalisten taitojen oppiminen on jäänyt pahasti kesken. Muita ongelmia voivat olla aggressiivisuus, sisäsiisteysongelmat, stressiherkkyys ja lisäksi niillä on keskimääräistä enemmän myös muita käyttäytymisongelmia. Liian aikaisin vieroitetut pennut voivat aikuisenakin imeskellä omistajan ihoa, hiuksia ja vaatteita.

Rotukissa vai maatiainen?

Rotukissa on paljon muutakin kuin sen ulkonäkö. Eri kissarotujen rotumääritelmässä on kissan ulkoisten ominaisuuksien lisäksi ehdottomasti tärkeää myös sen luonne. Esimerkiksi itämaisten kissarotujen on todettu olevan eloisia ja kommunikatiivisia, kun taas brittiläinen lyhytkarva on enemmän tyyni ja rauhallinen. Jos aiot hankkia rotukissan, varmista, että kasvattaja noudattaa eläinten jalostukselle asetettuja eettisiä pelisääntöjä ja huolehtii sekä emon että pentujen hyvinvoinnista. Tietoa rotukissoista ja kasvattajista saat Kissaliiton ja rotukissayhdistysten sivuilta.

Kotikissoja eli maatiaisia on kaiken näköisiä ja luonteisia. Kotikissan kanssa voi myös käydä kissanäyttelyissä ja harrastaa esimerkiksi kissa-agilitya. Kotikissat ovat aivan yhtä arvokkaita ja rakkaita kissoja, vaikkeivät mitään rotua edustakaan.

Niinsanottuja ”mix”-rotuja ei ole olemassa, vaan niitä kaupitteleva ihminen on todennäköisesti pentutehtailija. Kotikissat voivat näyttää hyvinkin läheisesti joltakin rotukissan edustajalta, mutta se ei tee kissasta rotukissaa.

Mistä kissan voi hankkia?

Maatiaiskissaa hankittaessa suosittellemme lämpimästi adoptoimaan kissan löytöeläinkodin kautta, jonne toimitetaan vuosittain kymmeniä, jopa satoja, syystä tai toisesta kodittomaksi joutuneita kissoja. Löytöeläinkodista löytyy myös ihan tavallisia kissoja luonnossa villinä synteiden lisäksi. Tällaiset kesyt kissat ovat vain jostain syystä joutuneet jättämään aikaisemman kotinsa, ovat eksyneet tai ne on jätetty heitteille ja tuotu myöhemmin löytökissana löytöeläinkodin hoiviin. Myös kissan omistajat voivat tuoda oman kissansa eläinkotiin tai kissa viedään sinne omistajan kuoltua.

Usein tarjolla on myös maatilojen kissapentueita. On syytä ottaa selvää, hoidetaanko maatilalla aikuisia kissoja riittävästi – miksei pentueen vanhempia ole kastrotu tai sterilisoitu? Näitä kissoja ei useinkaan madoteta, rokoteta, eikä niille tarjota lajille sopivaa ravintoa, vaan ne voivat joutua huolehtimaan terveydestään ja ruoastaan omin voimin. On hyvä ottaa huomioon, että jos pentu on pienenä saanut elää lähes villinä, ei se vanhemmiten rauhoittuneenakaan viihdy pelkkänä sisäkissana.

Kissaa ei tulisi koskaan antaa tai ottaa vastaan ilmaiseksi, sillä kaikkien kissojen ystävien tavoitteena on nimenomaan nostaa kissojen arvoa. Kun kissoista pyydetään luovutusmaksu, ihmiset harkitsevat kissojen ottoa tarkemmin ja niiden hylkääminen vähenee.

Tee kodista turvallinen kissalle

Piilota sähköjohdot, pidä lääkkeet ja myrkylliset aineet kissan ulottumattomissa ja varmista, ettei kotona ole myrkyllisiä huonekasveja. Älä jätä esimerkiksi muovipusseja, kumilenkkejä, naruja tai pieniä ja teräviä esineitä esille, sillä ne aiheuttavat tukehtumisvaaran.

Sulje roska-astiat, pesukoneen ja kuivausrummun luukku ja wc-pöntön kansi.

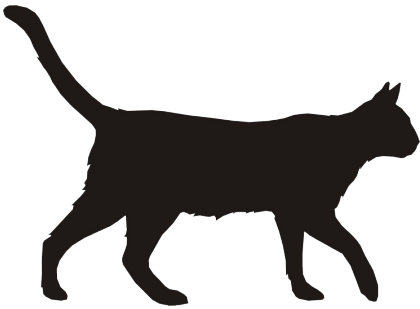
Parvekkeen on oltava kokonaan verkotettu tai lasitettu, jos päästät kissan sinne. Laita verkot myös tuuletusikkunoihin tai varmista, että niiden haat ovat tarpeeksi lyhyet, ettei kissa mahdu raosta ulos.

Ensiaputilanteita varten kotona on hyvä olla valmiina lemmikin ensiapupakkaus. Puhelimeen on hyvä tallentaa eläinlääkäripäivystyksen numero.

Uuden kodin ostoslista

- Kuljetuskoppa tai -laukku
- Korkealaatuista ruokaa
- Juoma- ja ruokakuppi
- Korkealaatuista kissanhiekkaa
- Hiekkalaatikko ja -lapio
- Raapimapuuh
- Paljon erilaisia leluja
- Kissanminttua tai feromonisuihketta
- Kampa tai harja (turkin laadusta riippuen)
- Haavanpuhdistusaine ja sidetarpeita
- Silmien ja korvien puhdistusaineet
- Sisäloislääkkeet
- Punkkipihdit

Kissan elekieli

HYVÄNTUULINEN

Kissa kulkee häntä vaakasuorassa tai alhaalla ja nostaa häntänsä pystyyn tervehdykseksi.

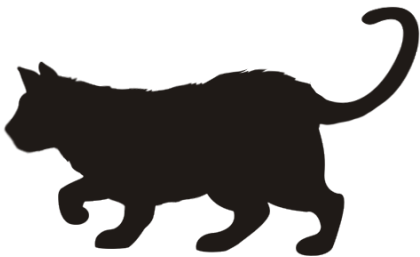
HERMOSTUNUT

Kissa huijaa hännällänsä kiivaasti tai paukuttaa sitä lattiaan.

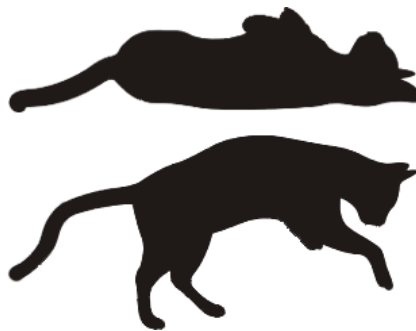
PELOISSAAN

Kissa sähisee, korvat ja viikset ovat luimussa ja kissa tekeytyy pieneksi.

KESKITTYNYT

Kun kissa saalistaa esimerkiksi lelua, sen pupillit laajentuvat ja sen korvat ja viikset osoittavat suoraan eteenpäin.

RENTOUTUNUT

Kissa kiehnää ja heittelee itseään kyljeltä toiselle. Jos kissa paljastaa vatsansa, se osoittaa luottavansa sinuun.

VIHAINEN

Kissa yrittää näyttää suuremmalta, sen karvat pörhistyvät ja se pitää takaraajat ojennettuna, selän köyryssä ja korvat eteenpäin suunnattuna.

Kun kissalla on erityisen hyvä olo, se kehrää ja ”leipoo” (kynsii hitailla liikkeillä). Jos leipominen on voimakasta, älä toru kissaa, vaan nosta sen tassut rauhallisesti pois. Kissan puskiessa ihmisiä, esineitä tai muita eläimiä päällään, poskellaan, otsallaan tai koko kropallaan, se merkitsee puskemisen kohteen omakseen.

Rentoutunut ja luottavainen kissa räpyttelee hitaasti silmiään ja kallistaa päätänsä. Vatsan paljastaminen osoittaa luottamusta, mutta kissa saattaa kokea olonsa loukatuksi, jos sen juuri antamaa luottamuksenosoitusta ei arvosteta. Silitä selällään olevaa kissaa siis hellästi päästä tai korvan takaa.

Kissan terveys ja hyvinvointi

Sairas kissa

Epävarma tai huonovointinen kissa lipoo kielellään. Sairas tai kipeä kissa yrittää piiloutua, se voi täristä ja sen karvat saattavat olla pörrössä. Sairas kissa ei kuitenkaan usein näytä kipuaan, vaan se saattaa tulla rauhallisemmaksi ja nukkua enemmän. Kissa saattaa myös kehrätä rauhoitellakseen itseään - eli kehräys ei aina tarkoita hyvää oloa. Aina, kun kissa käyttäytyy poikkeavasti tai näyttää selvästi sairaalta, se tulee viedä eläinlääkäriin.

Kastraatio / sterilisaatio

Suomen löytöeläinkodit ovat täynnä kodittomia kissoja - EIHÄN TEHDÄ NIITÄ ENEMPÄÄ!

Kissa voidaan leikata jo ennen sukukypsäksi tulemistä, noin puolen vuoden ikäisenä. Leikkaus kannattaa suorittaa jo tässä iässä, jottei kissa opi merkkaillemaan. Kissan leikkauttaminen ei vaikuta kissan kasvuun ja kehitykseen.

Ainoa haitta leikkauksesta on kissan energiantarpeen lasku, joka voi johtaa lihomiseen. Tämä on kuitenkin helposti korjattavissa pienentämällä ruoka-annoksia.

Kissan luonne ja perusolemus ei muutu leikkauksen takia lainkaan - korkeintaan se muuttuu mukavammaksi lemmikiksi, kun sen hormonitoiminta tasoittuu. Kissat muuttuvat yleensä leikkisemmiksi ja tasaisemmiksi. Mahdollinen merkkailu todennäköisesti loppuu ja myös kissan virtsan haju laimenee.

Leikattu ulkokissa viihtyy enemmän sisällä, sen reviiri pienenee ja se viettää enemmän aikaa pihapiirissä. Aggressiivisuus ja tappelut muiden kissojen kanssa vähenevät ja se tulee myös paremmin toimeen talouden muiden kissojen kanssa. Kissa muuttuu myös paremmaksi hiirestäjäksi, kun se voi käyttää kaiken viettinsä saalistamiseen.

Leikattu kissa elää yleensä huomattavasti vanhemmaksi kuin leikkaamaton, sillä jatkuvat kiimat ja pentujen hoito ovat huomattavia rasituksia kissan elimistölle. Leikatulla naaraalla on huomattavasti pienempi riski sairastua kohtutulehduksiin ja nisä- tai kohtusyöpään. Myös uroksilla kasvainriski pienenee merkittävästi.

Leikkauttaminen on pieni operaatio, joka ei tuota tuskaa kissalle. Kissa rauhoitetaan ja haavat paranevat nopeasti. Yleensä kissa on täysin entisellään jo seuraavana päivänä, ja haavat paranevat uroksella jo muutaman päivän kuluessa, naaraalla haavan paranemiseen kuluu aikaa 10 - 12 päivää.

Rokottaminen

Kissan rokotus suojaa kissaa tarttuvilta virussairauksilta ja aktivoi kissan immuunijärjestelmää tuottamaan elimistöön vasta-aineita, jotka suojaavat myöhemmin taudeilta. Rokotteilla on jonkin verran sivuvaikutuksia, mutta haitat ovat vähäisiä tai harvinaisia suhteessa hyötyihin.

Vain terveen kissan elimistö pystyy reagoimaan rokotteeseen halutunlaisesti. Älä siis rokota kissaa, joka on huonossa kunnossa, kuumeinen tai kärsii sisäloisista. Rokotusta varten kissa on hyvä madottaa kaksi viikkoa ennen toimenpidettä.

Jokainen kissa tulee rokottaa ainakin kissaruttoa vastaan. Kissarutto on kissan parvoviruksen aiheuttama tarttuva tauti, jonka oireina on aluksi kuumeilua ja täydellistä syömättömyyttä ja tauti kehittyy parissa päivässä rajuksi ripuliksi ja oksenteluksi. Kissarutto johtaa usein kissan menehtymiseen. Parvovirukset ovat sitkeitä ja voivat kulkeutua paikasta toiseen esimerkiksi vaatteissa tai kengissä. Siksi myös **sisäkissan rokotuksien tulee olla kunnossa.**

Siruttaminen

Lemmikin tunnistemerkitseminen on tärkeää. Nykyaikainen menetelmä on mikrosiru, pieni kapseli, joka asennetaan eläimen niskaan tai korvan taakse. Kapseli sisältää tunnistenumerosarjan, joka voidaan lukea erityisellä sirunlukulaitteella. Sirun tietojen lukeminen on helppoa, virheetöntä ja täysin kivutonta eläimelle. Viranomaisilla, useimmilla löytöeläinkodeilla ja lähes kaikilla eläinlääkäreillä on käytettävissään mikrosirunlukija.

Sirusta ei ole apua, jos sen tietoja ei rekisteröidä! Esimerkiksi Turvasiru.fi-verkkopalvelu auttaa sekä omistajaa että lemmikkiä löytämään toisensa – kellon ympäri, vuoden jokaisena päivänä. Jos Turvasiru-palvelussa mukana oleva lemmikki katoaa omistajaltaan, voivat poliisi, löytöeläinkoti tai eläinlääkäri eläimen löydyttyä saada tämän tunnusnumeron avulla välittömästi selville omistajan tiedot ja ottaa häneen yhteyttä. Palvelu toimii internetissä 24/7. Turvasiru-palveluun liittyneet saavat henkilökohtaisen käyttäjätunnuksen ja salasanan, joiden avulla voi koska tahansa, internetin kautta tarkistaa ja muuttaa palvelun rekisterissä olevia yhteystietojaan.

Madotus

Ulkokissat tulisi madottaa neljä kertaa vuodessa, lääkevalmistetta välillä vaihdellen. Sisäkissa suositellaan madotettavaksi 1 - 2 kertaa vuodessa. Kissojen sisäloisista yleisimmät ovat suolinkaiset ja heisimadot. Suolinkaisia kissa voi saada jo kohdussa emoltaan, ympäristöstä ja ravinnosta, heisimatotartunnan taas keittämättömistä järvikaloista ja jyrtsijöistä. Matolääkkeitä on saatavilla apteekista.

Turkin ja ihon hoito

Varsinkin pitkäkarvaisten ja puolipitkäkarvaisten kissan turkki tulisi kammata ja pestä säännöllisesti. Kun irtokarva kammataan pois, kissan karvapallo-oksennusten määrä vähenee. Tarkista myös, että kissan iho on terveen näköinen. Kuivalla ja kylmällä säällä kissan iho voi hilseillä ja turkki kuivua. Käy ulkokissan ihoa tarkasti läpi pahimpina punkkiaikoina, erityisesti syksyllä. Kissalla sieni-ihottuma ilmenee karvanlähtönä, kaljuina laikkuina tai rupisena ihottumana. Sieni-ihottuma vaatii aina eläinlääkärissä käyntiä ja on tärkeää hoitaa myös muut taloudessa asuvat kotieläimet ja lapset, sillä ihottuma tarttuu helposti myös pieniin lapsiin.

Kynnet ja hampaat

Kissan etutassujen kynnet tulisi leikata ajoittain kissoille erityisesti suunnitelluilla kynsileikkureilla. Kynsiä leikatessa tulee olla varovainen, ettei osu kynnen rustoon. Kissalle on hyvä hankkia raapimapuuta, joihin se pääsee kuluttamaan kyntensä.

Suun tutkimiseen kissa kannattaa totuttaa jo pentuna. Noin 4 - 6 kuukauden ikäisenä kissa vaihtaa pysyvät hampaat ja ihmisen tulisi seurata maitohampaiden irtoamista pysyvien hampaiden tieltä. Hammaskiveä voi kehittyä jo nuorelle kissalle, ja se näkyy ruskeana tai kellertävänä läikkänä hampaiden pinnassa. Ikenet saattavat myös tulehtua ja hengitys haista pahalle.

Silmät ja korvat

Kissan silmät tulee puhdistaa aina tarvittaessa esimerkiksi kostutetulla vanutupolla ja kissoille tarkoitettulla silmänpuhdistusnesteellä. Tulehtunut silmä vetistää, rähmii runsaasti ja silmäluomet turpoavat. Silmätulehdus vaatii aina eläinlääkärissä käyntiä.

Tarkista kissan korvat viikottain ja poista varovasti ulkokorvaan kerääntynyt vaikko. Jos kissan korvaassa on kuivaa, tummaa eritettä ja kissa raapii usein korviaan, kyseessä voi olla korvatulehdus. Yleisin korvatulehdusten aiheuttaja on mikroskooppisen pieni korvapunkki, joka voidaan todeta vain eläinlääkärissä.

Kissan ruokinta

Kissalla tulee aina olla raikasta, viileää vettä saatavilla! Jos kissasi syö paljon kuivaruokaa, sen on tärkeä juoda riittävästi, jotta välttyään mm. virtsakiviltä. Tavallinen juoma-astia ei välttämättä houkuttele kissaa juomaan vettä, joten kokeile myös tarjota vettä tavallisesta lasista tai kissoille erityisesti suunnitellusta juoma-automaatista. Vesi voi myös kiinnostaa enemmän, kun siirrät vesiastian pois ruokakupin lähetyviltä.

Kissa on luonnostaan **laktoosi-intolerantti**, joten sille ei saa antaa tavallista lehmänmaitoa. Sen sijaan voit tarjota kissallesi laktoosittomia maitotuotteita sekä kermaviilejä ym. hapantuotteita.

Kissa on ehdoton **lihansyöjä**. Se tarvitsee eläinperäistä proteiinia ja rasvaa ruokavalionsa tullakseen toimeen. Kissalle voi antaa valmisruokien lisäksi raakaa lihaa ja sisäelimiä (järvikalan sekä itse metsästetyn riistan tulee olla kypsennettyä, sillä niissä on loisvaara). Kissan ruoansulatus on niin nopea, ettei esimerkiksi salmonella ehdi tarttumaan siihen. Lihan kypsennys tuhoaa suurimman osan kissalle elintärkeästä aminohaposta, tauriinista, joten on suositeltavaa syöttää liha raakana.

Monet kuivaruokat, ns. raksut, sisältävät runsaasti viljaa ja kasviperäistä proteiinia, jota kissan elimistö ei osaa hyödyntämään vaan aiheuttaa lihomista ja allergiaa. Niissä on myös suuri hiilihydraattipitoisuus, joka kissan ruokavaliossa tulisi olla mahdollisimman pieni. Markkinoilla on myös viljattomia kuivaruokia.

Ruokaa ostaessasi kiinnitä huomiota laatuun, älä hintaan. Laadukas ruoka tulee huomattavasti halvemmaksi kuin myöhemmin eläinlääkärissä ravaaminen heikkolaatuisen ruoan aiheuttamien vaivojen takia. Tutki niin märkä- kuin kuivaruokienkin tuoteselosteita ja kiinnitä huomiota ravintoarvoihin. Suositeltavaa on 14% proteiinia (eläinperäistä), 10% rasvaa, 1 - 2% hiilihydraatteja ja kuitua alle 1%.

Kissan ulkoiluttaminen

Kotikissa (*Felis catus*) polveutuu afrikanvillikissasta. Kissan juuret ovat lämpimässä ilmallassa, eikä se selviä pohjoisen talvesta. **Kissa ei kuulu Suomen luontoon.**

Emme suosittele kissojen vapaata ulkoilua missään tilanteessa. Ulkona kissaa uhkaa moni vaara, kuten liikenne, villieläimet ja pahantahtoiset ihmiset. Kissaa voi ulkoiluttaa myös valvotusti esimerkiksi valjaissa tai sille voi rakentaa katetun tarhan pihalle, jossa sillä on tilaa kiipeillä ja jossa se on suojassa vaaroilta.

Turvallisin talutuskeino on käyttää valjaita, ei kaulapantaa. Kissa saa helposti pujotettua päänsä pannan läpi ja lähtee karkuun. Panta on myös vaarallinen ja aiheuttaa tukehtumisvaaran, jos kissa jää hihnastaan kiinni esimerkiksi puuhun. Kissaa on turha yrittää totuttaa valjaisiin, jos et sitoudu viemään sitä ulos säännöllisesti. Kun kissa tottuu ulkona olemiseen, se myös vaatii ulospääsyä usein ja äänekkäästi.

Todennäköistä on, että ulkona ollessa kissa määrää suunnan ja vauhdin. Jos yrität vetää kissaa eri suuntaan, se saattaa lyödä jarrut pohjaan, kaatua kyljelleen ja muuttua apaattiseksi. Jos kissa lähestyy kiellettyä paikkaa, esimerkiksi naapurin pihaa, älä vedä sitä hihnasta. Kun vain pysähdyt ja hihna loppuu, kissa ymmärtää paremmin, missä sen määrätty reviiri menee.

Vahdi kissan menoa myös sen kulkiessa valjaissa. Hyönteiset, perhoset ja pikkulinnut kiinnostavat kissaa, mutta ole varuillasi esimerkiksi ampiaisten kanssa. Älä anna kissan myöskään syödä nokkosia.

Kissan aktivointi ja kouluttaminen

Kissa on älykäs ja oppivainen eläin, joka kaipaa mielekästä, lajityypillistä tekemistä. Kissa on huippuluokan saalistaja, joka nauttii vaanimisesta, metsästämisestä ja uusien asioiden tutkimisesta. Kissan tylsistyminen ja tekemisen puutteesta turhautuminen voi johtaa epätoivottuun käyttäytymiseen. Ohjaa kissa vaihtoehtoiseen, sallittuun toimintaan sen toimiessa väärin.

Jos kissa tekee jotain kiellettyä, sitä ei koskaan saa rankaista väkivaltaisesti, sillä se oppii vain pelkäämään sinua. Kissalle huutaminen on myös turhaa, sillä se kokee kovan äänen vain uhkaavana tai pelottavana. Kouluta kissaa palkitsemisen kautta.

Ympäristön seuraaminen

Kissa tarkkailee levätessäänkin ympäristöään jatkuvasti, ja on hyvä, jos sillä on tilaisuus kavuta esimerkiksi kiipeilypuuhun tai jonnekin muualle korkeammalle, josta se voi rauhassa tarkkailla ympäristönsä tapahtumia.

Kissalle on hyvä järjestää myös ikkunoiden ääreen katselupaikkoja, joissa se voi seurata esimerkiksi kotipihan puissa vierailevien lintujen tekemisiä. Moni kissa pitää myös erilaisista koloista ja tunneleista, joihin se voi halutessaan mennä leikkimään tai vetäytyä lepäämään. Piilopaikkoihin voi kätkeä myös makupaloja tai leluja kissan etsittäväksi.

Ruoan etsiminen

Kissaeläimillä ei ole luonnossa koko ajan ruokaa tarjolla, vaan ne joutuvat tekemään sen eteen töitä metsästämillä. Luonnossa kissa käyttää paljon aikaa ruoan etsimiseen ja jahtaamiseen. Jos kotikissalla on aina ruokaa tarjolla ja sitä tarjotaan vain ruokakupista, saattaa kissa tylsistyä ja lihoa.

Ruokaa voidaan käyttää apuna kissan virikkeistämiseksi. Sitä voi esimerkiksi piilottaa eri huoneisiin, jolloin kissa saa käyttää aikaansa sen etsimiseen. Eläinkaupoista voi ostaa myös aktivointileluja ja virikkeistämispalloja, joihin voi piilottaa ruokaa sisään.

Karkottaminen ja houkuttelu

Jos kotonasi on paikkoja, joihin haluat estää kissan pääsyn, voit käyttää mm. sitruunamehua, sitruunan paloja tai muita sitruksia. Myös etikka, cayannepippuri sekä kaksipuoleinen teippi pitää kissan loitolla. Kaupoista löytyy myös kissakarkotetta. Sallittuihin paikkoihin (esimerkiksi raapimapuu) kannattaa laittaa kissaa miellyttävää tuoksua, esimerkiksi kissanminttua.

Raapiminen tai pureminen

Jos kissasi jatkuvasti raapii ja repii tapetteja, sohvaa, mattoa tai muuta vastaavaa, tarjoa sille sopivampia pintoja. Aseta pieniä raapimapuuta niille paikoille, joita kissa raapii. Saadessasi kissan kiinni itse teossa, lähesty sitä rauhallisesti ja nosta se raapimapuuhun.

Monet kissat saattavat yllättäen purra ihmistä, joka on silittänyt tätä jo pitkään. Se on kissalle vaistomainen reaktio, sillä silittäminen on opittu toiminto, ei luontainen. Kissan purressa nosta se heti pois ja kiinnitä sen huomio leluun.

Virtsalla merkkäminen

Eliminoi ensin kaikki eläinlääketieteelliset syyt pois, jos kissasi merkkäilee sisälle. Jos kissa kyykistelee ja puristaa muutaman tipan, kyseessä voi olla virtsatietulehdus. Mikäli kissa roiskaisee pystysuoralle pinnalle, se merkkäilee.

Poista virtsan haju pinnasta aina, esimerkiksi etikan ja soodaveden 50/50-seoksella. Merkatun alueen haju vetää kissaa uudelleen puoleensa.

Lisää hiekkalaatikkojen määrää, mieluiten niille kohdille, joille kissa on merkkaillut. Pese hiekkalaatikko **kloriitilla**, sillä sen tuoksu houkuttelee kissaa virtsaamaan. Yritä myös eri hiekkalaatujia.

Yleisimpiä syitä virtsalla merkkäamiseen:

- vieroitettu liian nuorena, emo ei ole opettanut sisäsiistiksi
- lääketieteelliset syyt, virtsakiteitä tai virtsatietulehdus
- reviiriin liittyvät syyt, toimeentulo-vaikkeudet muiden kissojen kanssa
- populaatio muuttunut (uusi kissa tai vanha kissa poissa, vauva taloudessa tms.)
- kiimainen naaras, leikkaamaton uros tai sellainen taloudessa
- vääränmallinen tai likainen hiekkalaatikko, sen paikkaa on vaihdettu tai se on sijoitettu liian julkiselle tai liian pelottavalle paikalle (esim. pesukoneen viereen)
- vääränlainen hiekka tai hiekan merkkiä on vaihdettu
- liian vähän hiekkalaatikoita (vähintään yksi per kissa)
- ruokakupit tai vesiastia liian lähellä hiekkalaatikkoa
- uusi ympäristö

Kissan sopeuttaminen

Kissa on sopeutuvainen eläin. Sopeutumisaikaan vaikuttavat mm. kissan ikä, tausta sekä kokemushistoria. Antamalla kissalle aikaa, tilaa, kiipeilypaikkoja ja piiloja parannat sen sopeutumismahdollisuuksia uusissa elämäntilanteissa. Sopeutumista voi helpottaa **feromonihaihduttimella**, jota on saatavilla apteekeista sekä eläinlääkäreiltä.

Aran kissan kotouttaminen

Passiivinen, arka kissa tarvitsee mahdollisuuden piiloutua uudessa kodissaan. Anna aran kissan kotiutua ja tutustua ympäristöönsä rauhassa ilman ihmisen tai toisen lemmikin läsnäoloa.

Anna kissalle aikaa. Ajallaan se kyllä kiinnostuu ympäristöstään ja siellä olevista ihmisistä omasta aloitteestaan. Tähän voi mennä päiviä, viikkoja tai kuukausia. Älä painosta kissaa vaan anna sen sopeutua tilanteeseen omaa tahtiaan.

Arkaa kissaa ei saa koskaan pakottaa fyysiseen kontaktiin, vaan aloite on annettava eläimelle. Ole, kuin kissaa ei olisikaan. Kissa ei pysty muodostamaan suhteita ihmisiin tai toisiin eläimiin ennen kuin se tuntee ympäristönsä ja kokee sen turvalliseksi.

Kissa ja muut kissat

Kun uusi kissa tulee taloon, vie se eri huoneeseen ja pidä huoli, että ovi sen ja talon muiden kissojen välillä on tiukasti kiinni, eikä kukaan pääse livahtamaan siitä. Vie molemmille puolille kissojen hajuja esimerkiksi hieromalla kangasta kissan poskiin ja suupieliin sekä silittämällä kaikkia kissoja ja pitämällä niitä sylissä vuorotellen. Kun kaikki kissat ovat rentoutuneita ja hyvin levänneitä, voit tuoda uuden tulokkaan samaan huoneeseen muiden kanssa.

Paras hetki tutustuttaa kissat on ruoka-aikana. Tarjoile uuden kissan ruokakippo hieman kauempaa muista. Pysy itse rauhallisena koko ajan, jotta kissat eivät aistisi hermostuneisuutta. Pidä tutustumishetket aluksi lyhyinä ja lopeta ne, ennen kuin tunnelma kiristyy liiaksi.

On erittäin tärkeää, että kaikilla kissoilla on riittävästi piilopaikkoja, hiekkalaatikkoja, leluja sekä ruokaa, jotta ne eivät koe joutuvansa kilpailemaan näistä. Anna kaikille kissoille myös yhtä paljon huomiota ja yhteisiä leikkihetkiä, sillä leikki lievittää stressiä.

Jos kissat pääsevät tappelemaan, niitä ei pidä erottaa käsiksi käymällä. Katkaise tilanne esimerkiksi heittämällä pyyhe aggressiivisemmän kissan päälle ja nappaamalla se heti mukaasi toiseen huoneeseen.

Kissa ja koirat

Useasti kuultu sanonta ”kuin kissa ja koira” ei välttämättä pidä lainkaan paikkaansa kissojen ja koirien kohdalla. Kissalla ja koiralla on toki erilainen elekieli ja väärinkäsityksiä sattuu, mutta ajan kanssa ne tajuavat olevansa eri eläimiä ja oppivat ymmärtämään toisiansa. Kissa kannattaa totuttaa koiriin jo mahdollisimman nuorena ja toisinpäin. Kissan ja koiran tottuminen toisiinsa saattaa riippua myös niiden rodusta ja luonteesta.

Kuten kaikessa muussakin sopeuttamisessa, totuta kissa ja koira toisiinsa vähitellen. Pidä ne ensin eri huoneissa tai portin takana ja anna niiden tottua toistensa hajuun. Pidä huoli, että kissa pääsee tarvittaessa turvaan korkealle koiran ulottumattomiin. Päästä koira näkemään kissa vasta, kun se on rauhallinen. Käytä herkkuja molempien eläinten palkitsemiseen. Tarkkaile myös kissaa ja sen elekieltä, sillä se saattaa hyvinkin nopeasti raapaista koiraa.

Kun koira ja kissa tutustutetaan toisiinsa maltilla, ne todennäköisesti lopulta hyväksyvät toisensa ja tottuvat yhteiseloon. Tutustumisvaiheessa tunnelman tulee olla rento ja hidastempoinen - älä anna eläinten säikäyttää toisiaan.

Älä jätä eläimiä keskenään valvomatta ennen kuin olet aivan varma, että ne tulevat hyvin toimeen. Pahimmassa tapauksessa ne voivat todella satuttaa toisiaan - parhaassa tapauksessa niistä saattaa tulla ylimmät ystävät.

Kissa ja vauvat / taaperot / lapset

Tutustuta kissa mahdollisimman pian vauvaan ja sen tuoksuun tuomalla esimerkiksi vauvan peitto kissalle haisteltavaksi. Osoita kissalle myös tavallista enemmän huomiota vauvan tultua, jottei se tuntisi oloaan mustasukkaiseksi. Totuta lemmikki etukäteen lapsen ääniin soittamalla niitä esimerkiksi internetin videopalveluista.

Jos kissa ei saa mennä vauvalle tarkoitettuihin paikkoihin (pinna-sänky, vaunut, hoitotaso ym.), käytä kissaa karkottavia aineita, suojaverkkoja sekä turvaportteja. Pidä huoli, että kissan hiekkalaatikko, nukkumapaikka ja ruoat ovat sellaisessa paikassa, johon liikkuva vauva ei itse pääse. Vahdi kissaa ja vauvaa niiden ollessa samassa tilassa.

Sinun tulee opettaa lapselle, kuinka kissan kanssa kuuluu toimia. Kissaa ei saa herättää turhaan, sitä ei saa säikäyttää eikä jahdata. Opetta lapsesi antamaan kissalle rauha, kun se syö, nukkuu tai käy hiekkalaatikolla.

Jokioisten Eläinsuojeluyhdistys

www.jesy.fi

esy.jokioinen@gmail.com
Facebook / Instagram: esy.jokioinen

Jokioisten Eläinsuojeluyhdistys ry eli Jesy on perustettu vuonna 1994. Toimimme Forssassa, Jokioisilla, Tammelassa, Humppilassa ja Ypäjällä.

Tavoitteenamme on eläinten hyvinvoinnin edistäminen alueellamme. Tähän tavoitteeseen pyritään tiedottamalla, opastamalla ja jakamalla tietoa eläinten oikeasta, lain vaatimasta ja asianmukaisesta kohtelusta.